

Sprawa C-477/19**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

21 czerwca 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Verwaltungsgericht Wien (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

12 czerwca 2019 r.

Strona skarżąca:

IE

Druga strona postępowania:

Magistrat der Stadt Wien

Przedmiot postępowania głównego

Projekt budowlany – Ochrona przyrody – Tereny rozrodu i odpoczynku – Ingerencja, pogarszanie stanu lub niszczenie

Przedmiot i podstawa prawna odwołania prejudycjalnego

Wykładnia dyrektywy 92/43/EWG (dyrektywa środowiskowa), art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy pojęcie „terenu odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono również opuszczone, dawne tereny odpoczynku?

W przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej:

Czy każdy opuszczony, dawny teren odpoczynku należy uznać za „teren odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej?

W przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi przeczącej:

Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy opuszczony, dawny teren odpoczynku stanowi „teren odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej?

- 2) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi ingerencję w „teren odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej?
- 3) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi na tyle istotną ingerencję w „teren odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej, że doszło do „pogorszenia stanu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej tego „terenu odpoczynku”?
- 4) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi na tyle istotną ingerencję w „teren odpoczynku” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej, że doszło do „niszczenia” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej tego „terenu odpoczynku”?
- 5) Czy pojęcie „terenu rozrodu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono, po pierwsze, jedynie dające się dokładnie wyznaczyć w przestrzeni miejsce, w którym regularnie dochodzi do krycia w węższym znaczeniu czy też do wąsko rozumianych czynności pozostających w bezpośrednim związku z rozrodem (jak np. tarło), oraz, po drugie, do „terenu rozrodu” zalicza się dodatkowo wszelkie dające się dokładnie wyznaczyć obszary niezbędne dla rozwoju młodych, jak np. miejsca składania jaj lub części roślin niezbędne dla stadium larwalnego lub stadium gąsienicy?

W przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi przeczącej:

Co należy rozumieć pod pojęciem „terenu rozrodu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej, i w jaki sposób należy wyznaczyć granicę w przestrzeni między „terenem rozrodu” a innymi obszarami?

- 6) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi ingerencję w „teren rozrodu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej?
- 7) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi na tyle istotną ingerencję w „teren rozrodu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej, że doszło do

„pogorszenia stanu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej tego „terenu rozrodu”?

- 8) Jakie kryteria należy przyjąć dla ustalenia, czy określone działanie lub zaniechanie stanowi na tyle istotną ingerencję w „teren rozrodu” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej, że doszło do „niszczenia” w rozumieniu art. 12 ust. [1] lit. [d] dyrektywy siedliskowej tego „terenu rozrodu”?

Powołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dalej „dyrektywą siedliskową”), art. 2, 12, 16 i 23 oraz załącznik IV

Powołane przepisy krajowe

Wiedeńska ustawa o ochronie przyrody, § 4, 5, 7, 9, 10 i 49 oraz załącznik

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 Verwaltungsverfahren Wien (sąd administracyjny w Wiedniu) ma do rozpatrzenia odwołanie od grzywny wymierzonej przez organ karnoadministracyjny.
- 2 Skarżący to pracownik dewelopera, tj. przedsiębiorstwa, któremu podmioty trzecie powierzyły zaplanowanie i zorganizowanie prac budowlanych. Ze względu na pełnione przez skarżącego szczególne funkcje kierownicze w przedsiębiorstwie, na gruncie prawa karnego można mu przypisać ewentualne naruszenia przez to przedsiębiorstwo przepisów wiedeńskiej ustawy o ochronie przyrody, o ile nie jest on w stanie uwiarygodnić, że podjął wszelkie możliwe kroki, aby zapobiec owym naruszeniom.
- 3 Skarżącemu zarzucono zniszczenie lub pogorszenie stanu terenu odpoczynku lub rozrodu chomików europejskich, a tym samym naruszenie § 10 ust. 3 pkt 4 wiedeńskiej ustawy o ochronie przyrody. Przepis ten stanowi transpozycję art. 12 ust. 1 lit. d) dyrektywy siedliskowej. Zawarte w wiedeńskiej ustawie o ochronie przyrody pojęcia: „teren odpoczynku”, „teren rozrodu”, „pogorszenie stanu” oraz „niszczenie” mają w związku z tym takie samo znaczenie jak odpowiadające im pojęcia dyrektywy siedliskowej. Wykładnia tych pojęć zawartych w art. 12 ust. 1 lit. d) dyrektywy siedliskowej jest zatem niezbędna dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym.

Istotne argumenty stron w postępowaniu głównym

- 4 Skarżącemu zarzucono, że ponosi odpowiedzialność za to, iż deweloper zlecił firmie budowlanej przeprowadzenie robót budowlanych, na skutek których doszło do zniszczenia lub pogorszenia stanu terenu odpoczynku lub rozrodu chomików europejskich, co stanowiło naruszenie zakazu wyrażonego w § 10 ust. 3 pkt 4 wiedeńskiej ustawy o ochronie przyrody.
- 5 Skarżący nie zgadza się z twierdzeniem, że doszło do zniszczenia lub pogorszenia stanu terenu odpoczynku lub rozrodu chomików europejskich.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 6 Niezbędne jest wyjaśnienie, w jaki sposób należy interpretować w szczególności pojęcia: „teren odpoczynku”, „teren rozrodu”, „pogorszenie stanu” oraz „niszczenie” zawarte w art. 12 ust. 1 lit. d) dyrektywy siedliskowej.

Teren odpoczynku

- 7 W przedmiotowej sprawie terenem odpoczynku jest nora chomika. Kwestią budzącą wątpliwości jest to, czy w momencie zniszczenia lub pogorszenia stanu terenu odpoczynku musi być aktywnie wykorzystywany jako taki, czy też wystarczy, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż opuszczony teren odpoczynku zostanie ponownie zasiedlony.
- 8 W ocenie sądu odsyłającego pojęcie terenu odpoczynku należy interpretować na tyle szeroko, że także każdy opuszczony teren odpoczynku (i to niezależnie od stopnia prawdopodobieństwa, że zostanie on ponownie zasiedlony) należy uznać za teren odpoczynku w rozumieniu art. 12 ust. [1 lit. [d)] dyrektywy siedliskowej. Ma to umożliwić powiadomienie właściwego organu, zanim dojdzie do zniszczenia takiego terenu odpoczynku.

Teren rozrodu

- 9 Kwestią budzącą wątpliwości jest to, czy pojęcie to obejmuje jedynie miejsce samych czynności rozrodczych, czy też – zgodnie z rozumieniem Komisji Europejskiej – także miejsce, w którym dochodzi do krycia oraz porodu, jak również nieużywane tereny rozrodu. W odniesieniu do miejsca krycia nie jest natomiast jasne, czy rozumie się przez to również obszar godów.
- 10 Sąd odsyłający nie zgadza się z szeroką interpretacją tego pojęcia prezentowaną przez Komisję, ponieważ skutkowałaby ona zbyt daleko idącym ograniczeniem możliwych działań. Tym samym przez pojęcie terenu rozrodu należy rozumieć wyłącznie ograniczony w przestrzeni obszar, który albo pozostaje w związku tylko z czynnościami rozrodczymi w węższym znaczeniu, albo obejmuje dodatkowo obszary bezpośrednio niezbędne dla rozwoju młodych.

Pogorszenie stanu

- 11 Wątpliwości budzi m.in. granica między ingerencją a pogorszeniem stanu. Niezbędne jest ustalenie, od jakiego momentu ingerencja jest na tyle istotna, że dochodzi do pogorszenia stanu. Wyjaśnienia wymaga jednak również, czy już samo zaniechanie wypełnia znamiona pogorszenia stanu lub niszczenia.
- 12 W ocenie sądu odsyłającego, biorąc pod uwagę cel art. 2 dyrektywy siedliskowej, do pogorszenia stanu terenu odpoczynku lub rozrodu dochodzi w sytuacji, gdy przez dane działanie lub zaniechanie cel „zachowania lub odtworzenia” ściśle chronionego gatunku zwierząt – a więc w tym przypadku zachowania zwierząt (potencjalnie) wykorzystujących przedmiotowy teren odpoczynku lub rozrodu – zostaje naruszony w bardzo istotnym stopniu.
- 13 W konsekwencji za pogorszenie stanu terenu odpoczynku należy uznać każde działanie lub zaniechanie, które stanowi poważne zagrożenie dla przetrwania zwierzęcia chronionego gatunku lub skutkuje istotnym skróceniem długości jego życia.
- 14 Tym samym za pogorszenie stanu terenu rozrodu należy uznać każde działanie lub zaniechanie, wskutek którego skuteczność rozrodu zwierzęcia chronionego gatunku ulega obniżeniu w możliwym do wykazania istotnym zakresie.

Niszczenie

- 15 Wyjaśnienia wymaga przede wszystkim granica między pogarszaniem stanu a niszczeniem.
- 16 W ocenie sądu odsyłającego do niszczenia terenu odpoczynku lub rozrodu dochodzi w sytuacji, gdy działanie lub zaniechanie powoduje, iż dany teren odpoczynku lub rozrodu w przyszłości nie będzie już (mógł być) wykorzystywany w takim charakterze.